

АДАПТАЦІЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАСОБАМИ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Корольов В.В.

Полтава, Україна

Політична та нестабільність в Україні зумовила появу значної кількості внутрішньо переміщених осіб, тобто громадян, які постійно проживають в Україні, яких змусили або які самостійно покинули власне місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, масових порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Однією з найбільш важливих проблем навчання в сучасному ЗВО є адаптація внутрішньо переміщеної особи до умов навчання. Процес адаптації надзвичайно динамічний і його успіх залежить від низки об'єктивних і суб'єктивних умов, функціонального стану тощо. Тобто кожна людина по-різному ставиться до одних і тих саме подій, а один і той самий стимул у різних людей може викликати різну реакцію у відповідь. Таким чином, вивчення механізмів і закономірностей адаптації студента-переселенця в різноманітних навчальних умовах набуває в даний час важливого значення.

Адаптація особистості до навчання у закладі вищої освіти – складний, динамічний та довготривалий процес, обумовлений подоланням багаточисельних і різнопланових адаптаційних проблем. Значну увагу сьогодні приділяють пошуку шляхів, які забезпечують найбільш ефективну і швидку адаптацію представники української та зарубіжної науки, зокрема, акцентують на змінах, що зазнає особистість у процесі адаптації до середовища закладу вищої освіти, формуванні у студентів ціннісних орієнтирів тощо [4].

У соціальному розумінні адаптація – це процес (або стан, що досягався як результат цього процесу) фізичних, соціально-економічних чи організаційних змін у специфічно-групової поведінки, соціальних відносин і в культурі; це підсумок процесу змін соціальних, соціально-психологічних, морально-психологічних, економічних і демографічних відносин між людьми, пристосування до соціального середовища. Іншими словами, адаптація – це засвоєння особистістю соціального досвіду того середовища, до якого вона належить, тобто до нових умов життя і діяльності у ЗВО [1].

Виділяють дві сторони соціальної адаптації студентів:

– професійну адаптацію, під якою розуміємо пристосування до характеру, змісту, умов і організації навчального процесу, вироблення навичок самостійності в навчальній і науковій роботі;

– соціально-психологічну адаптацію – пристосування індивіда до групи, взаєминам у ній, вироблення власного стилю поведінки.

Соціально-психологічна адаптація є інструментом у вирішенні такої проблеми, як формування у студента необхідного рівня в навчальній діяльності; від того наскільки швидко і легко проходить адаптація, наскільки велика віддача сил, енергії та інтелекту від студента.

В основу навчального процесу в ЗВО покладена самостійна робота студента, самоорганізація його навчальної діяльності. Викладач лише орієнтує, прямовує і контролює його роботу по знаходженню та практичному застосуванню знань. Саме тут студентське самоврядування займає передові позиції та об'єднує всі фактори впливу на студента-переселенця.

Ю. П. Кращенко розглядає систему студентського самоврядування як цілісний структурований механізм, який дає змогу студентам через самоорганізовану діяльність брати участь у керівництві справами свого колективу у взаємодії зі всіма органами управління вищим навчальним закладом, захищати власні права та інтереси, сприяє гармонійному розвитку особистості майбутнього фахівця, виховуючи лідерські якості, соціальну активність [2].

Як бачимо із самого визначення студенти самостійно організовують значну частину свого студентського життя, вирішують важливі питання у різних сферах університетського середовища, мають суб'єкт-суб'єктну взаємодію з адміністрацією та іншими представниками роботи свого ЗВО. Тому не дивно, що студентське самоврядування бере на себе одну з головних ролей в інтеграції студентів-переселенців до університетського середовища.

На прикладі студентської ради, яка ефективно функціонує в Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка впевнено можна говорити, що студентське самоврядування дійсно самостійне, самоорганізоване об'єднання студентів, які прагнуть та можуть зробити студентське життя цікавішим та продуктивнішим. Адаптація першокурсників, студентів-переселенців зараз набуває особливої актуальності, тому студентська рада активно надає допомогу тим, хто її потребує у різноманітній формі: особисті співбесіди, лекції, тренінги психологічного характеру, соціальні проекти та культурно-масові акції, які дозволяють студенту-переселенцю «безболісно» та природно інтегруватися в те середовище, в яке він потрапив [3].

Список використаних джерел:

1. Зейгарник Б. В. Теории личности в зарубежной психологии. – М. : Издательство МГУ. – 1982. – 128 с.
2. Кращенко Ю. П. Виховання лідерських якостей майбутніх учителів у системі студентського самоврядування : автореф. дис. канд. пед. наук : Спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Ю. П. Кращенко ; Ін-т проблем виховання НАПН України. – К., 2012. – 20 с.
3. Положення про студентське самоврядування в Полтавському державному Педагогічному університеті імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2007. – 12 с.
4. Порох Д. О. До проблеми адаптації студентів до навчання у вищому навчальному закладі / Порох Д. О. // Вісник луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2010. - № 10 (197). – С. 78-85.